

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2C/90/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516201497
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danko Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2016:8516201497.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v právnej veci navrhovateľa CD Consulting, s.r.o., Nagano Office Center, K Červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha 3, právne zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., Gröslingova 4, 811 09 Bratislava proti odporkyňi B. Q., bytom E. XXX/XX, Y., občianka SR, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne VŠEOBEDNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV so sídlom Šafárikovo nám. 7, 811 02 Bratislava, IČO: 42 362 962, právne zastúpené JUDr. Bohdanom Jakubisom, advokátom so sídlom Dobrovičova 13, 811 09 Bratislava, v konaní o zaplatenie 1 190,57 eur s prísl. takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a**.

II. Odporkyňi a vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Podanou žalobou sa navrhovateľ podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EH) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len nariadenie), domáha, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie zmenkovej sumy 1 190,57 eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1 390,57 eur od 4.8.2010 do 23.11.2010, zo sumy 1 275,57 eur od 24.11.2010 do 29.12.2010 a zo sumy 1 190,57 eur od 30.12.2010 do zaplatenia, zákonného úroku 6 % ročne zo sumy 1 390,57 eur od 14.10.2010 do 23.11.2010, zo sumy 1 275,57 eur od 24.11.2010 do 29.12.2010 a zo sumy 1 190,57 eur od 30.12.2010 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 4,64 eur a trov konania.

Návrh odôvodnil tým, že ako indosatár nadobudol všetky práva zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 30.07.2009 na zmenkovú sumu 1 390,57 eur, pričom sa zaviazal k úhrade zmenkového úroku 0,25 % denne zo sumy 1 390,57 eur od 04.08.2010.

bola vystavená na videnie s doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Indosant predložil zmenku na zaplatenie, vystaviteľ doposiaľ uhradil sumu 200 eur na zmenkovú sumu, na úroky uhradil 0 eur.

Ako dôkaz bol k návrhu pripojený originál zmenky.

Uznesením č.k. 2C/90/2014-153 zo dňa 26.3.2015 tunajší súd vyslovil, že vedľajšie účastníctvo združenia VŠEOBEDNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV so sídlom Šafárikovo nám. 7 Bratislava na strane odporcu je prípustné.

Krajský súd Prešov uznesením č.k. 13Co/118/2015-161 zo dňa 6.10.2015 uznesenie tunajšieho súdu o prípustnosti vedľajšieho účastníctva potvrdil.

V priebehu konania navrhovateľ oznámil súdu, že žalobný návrh berie v časti zaplatenia zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne späť, čím požaduje iba zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne. Uznesením č.k. 2C/90/2013-166 zo dňa 14.3.2016 súd v časti v ktorej navrhovateľ zobral návrh späť konanie zastavil a zvyšok žalobcom uplatneného nároku vylúčil na samostatné konanie. Nové konanie je vedené pod sp. zn. 2C/90/2013.

Súd v zmysle čl. 5 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie) zaslal odporcovi tlačivo C na odpoveď (spolu s tlačivom návrhu na uplatnenie pohľadávky a kópiu zmenky, poučením o jeho procesných právach a povinnostiach, ktoré odporca prevzal osobne dňa 31.3.2016.

Odporca sa v určenej lehote 30 dní k návrhu nevyjadril.

Vedľajší účastník sa k návrhu nevyjadril.

Podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia je európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu písomné.

V zmysle § 156 ods. 3 O.s.p. dňa 16.5.2016 bolo elektronicky zverejnené a vyvesené na úradnej tabuli súdu oznámenie, že dňa 7.06.2016 bude verejné vyhlásenie rozsudku, ktorý v uvedený deň bol vyhlásený.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov - originálu zmenky a obsahom pripojeného exekučného spisu sp. zn. 1Er/412/2011, kópiu ktorých zaslal účastníkom konania na základe čoho ustálil tento skutkový stav:

Zo zmenky súd zistil, že ju odporca vystavil v T. B. dňa 30.07.2009 a zaviazal sa na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. (remitent) zaplatiť pri predložení sumu 1 390,57 eur spolu so zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 04.08.,2010. Zmenka bola vystavená s doložkou „bez protestu“ a s doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Odporca sa označil ako B. Q., bytom E. XXX/XX, XXX XX Y. , s rodným číslom , teda ako spotrebiteľ. V pravom hornom rohu je uvedené číslo zmluvy: XXXXXXXXXXX. Na rube zmenky je zapísaný nedatovaný indosament na rad navrhovateľa

Súdu je známe, že spoločnosť PohotovostĚ, s.r.o. ako indosant predloženej zmenky, je právnická osoba, ktorá okrem iného podniká v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov, čo potvrdzuje aj výpis z obchodného registra ohľadom predmetu podnikania tejto spoločnosti. Ďalej je súdu z jeho činnosti známe, že spoločnosť PohotovostĚ, s.r.o. si uplatňuje svoje nároky aj v exekučných konaniach. Konajúci súd si potom pripojil aj spis tunajšieho súdu sp. zn. 1Er/412/2011 vo veci oprávneného PohotovostĚ, s.r.o. proti odporcovi ako povinnému o vymoženie pohľadávky v sume 1 711,70eur, kópiu listín z tohto spisu súd zaslal aj účastníkom konania.

Z pripojeného exekučného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 1Er/412/2011 súd zistil, že pohľadávku z tejto istej zmenky si spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. uplatnila na Stálom rozhodcovskom súde, ktorý rozsudkom sp. zn. SR 02486/11 zo dňa 27.4.2011 odporcu zaviazal na zaplatenie 1 711,70 eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1 190,57 eur od 31.12.2010 do zaplatenia a 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 1 190,57 eur od 31.12.2010 do zaplatenia. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 16.5.2011 a dňa 19.5.2011 sa stal vykonateľným.

V uvedenom exekučnom spise sa nachádza zmluva o úvere, ktorú uzavrela spoločnosť PohotovostĚ, s.r.o. s odporcom dňa 30.07.2009. Predmetom zmluvy bol záväzok spoločnosti PohotovostĚ, s.r.o. poskytnúť odporcovi ako spotrebiteľovi úver vo výške 700 eur, ktorý sa odporca zaviazal vrátiť spolu s príslušným poplatkom vo výške 1 380 eur v 12 mesačných splátkach po 115 eur počnúc dňom 12.8.2009. V zmluve bolo označenie, že dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania. Súčasťou zmluvy sú Všeobecné podmienky poskytnutia úveru vyhotovené ako formulár, kde podľa čl. 17 na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí

len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent.

V zmysle daných Všeobecných obchodných podmienok vystavil odporca dňa 30.07.2009 neúplnú zmenku (blankozmenku), kde spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. vystupovala ako remitent. Vzhľadom na to, že odporca úver nesplácal riadne a včas, čím sa stal dlh v zmysle dohodnutých podmienok splatný, vyplnila spoločnosť Pohotovosť ďalšie údaje zmenky a to zmenkovú sumu 749,17 eur a dátum začiatku úročenia od 15.02.2011.

Uznesením č.k. 1Er/412/2011-29 zo dňa 17.1.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 7.2.2012 súd exekúciu zastavil z dôvodu, že rozhodcovskú doložku, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul znemožňovala voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom v predmetnej spotrebiteľskej zmluve je neprímeranou podmienkou, spotrebiteľ ňou nie je viazaný a táto je v rozpore s príslušnými ustanoveniami najmä § 52 a násl. Obč. zák ako aj v rozpore s ustanoveniami smernice 93/13/EHS. V vedenom rozhodnutí bolo jednoznačne konštatované, že vzťah medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcu je vzťahom spotrebiteľským.

Na základe takto ustáleného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Podľa čl. 19 nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. Súd sa preto v prípadoch, v ktorých nariadenie neustanovuje inak, riadi Občianskym súdnym poriadkom (ďalej len O.s.p.)

Podľa čl. I. § 5 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov (ďalej len ZZŠ) vo zmenke sročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I. § 5 ods. 2 ZZŠ úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I. § 5 ods. 3 ZZŠ úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I. § 10 ZZŠ ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky prevínil hrubou nebanlivosťou.

Podľa čl. I. § 11 ods. 1 ZZŠ každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I. § 17 ZZŠ kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I. § 34 ods. 1 ZZŠ zmenka na videnie je zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I. § 48 ods. 1 ZZŠ majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len Obč. zák.), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Obč. zák. ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Obč. zák. za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Obč. zák. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, t.j. k 30.07.2009 (ďalej len ZoSÚ) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme,

Podľa § 4 ods. 1 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods. 2 ZoSÚ Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí⁶⁾ musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok,

- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

Podľa § 4 ods. 3 ZoSÚ pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 4 ods. 4 ZoSÚ od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 3 ods. 1 Obč. zák. výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Obč. zák. neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Právne posúdenie vecí:

Zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide tak o zväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Zákon dáva dlžníkom z takejto zmenky len možnosť podať námietku proti majiteľovi, avšak neupravuje, že by takáto listina nebola platnou zmenkou.

Podľa § 11 ZZŠ je každú zmenku možné previesť indosamentom a v prípade, že k takémuto prevodu dôjde, nadobudne nový majiteľ všetky práva zo zmenky, nie však z úverového vzťahu, ktorý zmenka pôvodne zabezpečovala. Odporca ako priamy dlžník môže namietat voči navrhovateľovi ako poslednému majiteľovi zmenky to, že bol pri nadobúdaní zmenky v zlej viere alebo že sa previnil aspoň hrubou nedbanlivosťou a že vedome konal na jeho škodu.

Kauzálné námietky

Predmetom sporu je nárok zo zmenky, ktorá indosáciou charakter zabezpečovacej zmenky stratila a nadobudla charakter zmenky na platenie, pričom však Nález Ústavného súdu ČR zo dňa 18.07.2013 sp. zn. IV.ÚS 457/10 týkajúci sa obdobnej veci vyriešil otázku možnosti skúmania záväzkového vzťahu, ktorý zmenka pôvodne zabezpečovala v neprospech ďalšieho majiteľa zmenky, keď pripustil možnosť uplatnenia kauzálnych námietok aj bez naplnenia dispozície § 17 ZZŠ.

Kauzálné námietky v prejednávanej veci neboli vznesené

Podľa Spoločného stanoviska Občianskoprávne ho a Obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015, v zmysle ktorého ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ za akýchkoľvek okolností v prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ,
2. pokiaľ súd nezhliadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu platného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a

povahu pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve aplikujúcu právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane odporcu, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený úrok zo zmenky ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

Súd je i pri rešpekte k špecifickej, prísne formálnej povahe inštitútu zmenky a jeho historickým koreňom povinný vždy prihliadnuť aj k okolnostiam konkrétnej veci. V prípade spotrebiteľa nesmie prehliadať jeho špecifické záujmy a postavenie. Pri svojej rozhodovacej činnosti musí hľadať také interpretačné a aplikačné východiská, ktoré zabránia zneužívaniu práv v dôsledku aplikácie zmenkových inštitútov neprímerane v neprospech niektorého z účastníkov v zmenkových vzťahoch.

Podľa názoru súdu v súdenom prípade došlo k prelomeniu zásady stanovenej v čl. I, § 17 zákona č. 191/1950 Zb. ZZŠ aj z dôvodu, že majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Ide o konanie „pôvodného“ majiteľa zmenky, ktorý sa dohodne s „novým“ majiteľom zmenky na indosácii zmenky s jediným cieľom - zbaviť dlžníka kauzálnych námietok a získať takpovediac „čistú“ zmenku. Ustanovenie § 17 ZZŠ odkazuje na okolnosti „nadobúdania zmenky“ na strane indosatára. Indosatárovi teda možno robiť námietky, ak pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka, teda v podstate, ktorý pri nadobúdaní zmenky nekonal dobromyseľne (uznesenie NS SR 3Obo/3/2007). „Vedomé“ konanie odkazuje na rozhraničenie úmyslu a vedomej a nevedomej neobstaranosti, pričom v spojení s citovaným názorom NS SR by sa zrejme mali brať na zreteľ aj kritériá uplatňované judikatúrou k dobromyseľnosti v občianskom práve.

Dobromyseľnosť nadobúdateľa treba posúdiť s prihliadnutím na všetky okolnosti, či v čase nadobúdania zmenky vedel o tom, že medzi indosantom a dlžníkom existuje určitá dohoda, resp. že zmenka kryje určitý kauzálny vzťah. Ak vedel, treba posúdiť otázku, či sa mohol spoliehať na to, že takýto vzťah je platný a že dlžník z tohto vzťahu nemohol uplatňovať žiadne námietky.

Právny zástupca navrhovateľa v návrhu uviedol, že disponuje len originálom zmenky a nemá informácie o akýchkoľvek iných potencionálne existujúcich vzťahoch odporcu a predchádzajúceho majiteľa zmenky, ktorá bola v tomto konaní uplatnená.

Dobromyseľnosť indosatára CD Consulting je vylúčená z dôvodu, že každá zmenka v hornom rohu obsahuje číslo, ktoré je číslom príslušnej úverovej zmluvy (to možno zistiť porovnaním so spisom). Pri nadobúdaní takého veľkého a masového množstva zmienok, ktoré sú označené rôznymi číslami v hornom rohu a ku ktorému indosant (POHOTOVOSŤ) musel poskytnúť určité údaje o platení, možno vychádzať z toho, že indosatár vedel, že určité kauzálne vzťahy existujú, ale spoliehal sa na to, že nebudú mať na jeho zmenkové práva vplyv. Vzhľadom na to možno tvrdiť, že pri nadobúdaní zmenky konal na škodu dlžníka.

Tvrdenú dobromyseľnosť spochybňuje kolízia medzi POHOTOVOSŤou a CD Consulting-om. Oboch ich zastupuje tá istá advokátska kancelária (Fridrich Paľko), JUDr. Daniel „Paľko“ bol až do roku 2012 konateľom CD Consulting-u.

Súdu z jeho rozhodovacej činnosti je známe, že k indosácii zmienok na navrhovateľa a k uplatneniu nárokov zo zmienok pôvodne vystavených v prospech spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. začalo dochádzať po tom, ako slovenské súdy posúdili rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok, za neplatnú a nepovolili výkon rozhodcovského rozsudku v exekučnom konaní v prospech spoločnosti Pohotovosť, resp. aspoň čiastočne zamietli žiadosti o udelenie poverenia v časti týkajúcej sa vymoženía zmenkových úrokov, prípadne ďalších nárokov.

Vzhľadom na uvedené súvislosti a personálne prepojenie súd dospel k záveru, že celá indosácia zmenky bola zrealizovaná práve za účelom získania „čistej“ zmenky, proti ktorej dlžníci nebudú mať možnosť žiadnych kauzálnych námietok týkajúcich sa pôvodného právneho vzťahu, využitím pritom charakter zmenky ako abstraktného cenného papiera, nariadenie EP a Rady (ES) č. 861/2007 a právnickú osobu v cudzine, na ktorú mal pôvodný majiteľ zmenky prostredníctvom svojho právneho zástupcu určitý dosah.

S prihliadnutím na uvedené skutočnosti na spoločné stanovisko Občianskoprávne ho a Obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sú splnené podmienky upravené v § 17 zák. č.

191/1950 Z.z. o zmenkách a šekoch preskúmať kauzu, teda právny vzťah, ktorý predchádzal vydaniu zmenky aj bez kauzálnych námietok, ktoré v súdnej veci vznesené neboli.

Spotrebiteľský charakter

Zo zmluvy o úvere doloženej v exekučnom spise tunajšieho súdu súd zistil, že pôvodný právny vzťah medzi spol. Pohotovosť, s.r.o. a odporcom mal spotrebiteľský charakter, ktorý vznikol na základe formulárovej zmluvy. Skutočnosť, že tento záväzkový vzťah má spotrebiteľský charakter jednoznačne konštatoval tunajší súd uznesením č.k. 1Er/412/2011-29 zo dňa 17.1.2012, ktorým bolo exekučné konanie zastavené v celom rozsahu, z dôvodu, že rozhodcovskú doložku, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul znemožňovala voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom.

Povaha spotrebiteľského právneho vzťahu sa podľa názoru súdu nezmenila ani postúpením (indosovaním) zmenky. Po posúdení povahy účastníkov právneho vzťahu a ich práv a povinností je uvedená zmluva zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Je totiž nepochybné, že spol. Pohotovosť, s.r.o. v danom prípade konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, teda vystupovala ako dodávateľ, kým odporca vystupoval ako fyzická osoba, ktorá úverom zabezpečovala svoje potreby, teda ako spotrebiteľ. Tiež je zrejmé, že táto spoločnosť poskytla odporcovi peňažné prostriedky na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme (viď zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch), teda poskytla mu finančné prostriedky, ktoré sa zaviazal spolu s odplatom vrátiť.

Vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy je úlohou súdu v takýchto prípadoch ex offa skúmať prijateľnosť zmluvných podmienok a v prípade, že sú zmluvné podmienky neprijateľné, zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa. Uvedené skonštatoval Súdny dvor EÚ napr. v rozhodnutí vo veci Pohotovosť, s.r.o. C-76/10 zo dňa 16.11.2010, v ktorom medziiným uviedol, že vnútroštátny súd má v každom štádiu konania vrátane výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalé povahy sankcií (a nielen sankcií, ale akýchkoľvek zmluvných dojednaní) obsiahnutých v zmluve o úvere, ak má súd k tomuto účelu k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave. V bode 38 uvedeného rozhodnutia Súdneho dvora je uvedené, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, pričom ide o kogentné ustanovenia, ktoré nie je možné zmeniť. Ich cieľom je nastolenie formálnej rovnováhy vyplývajúcej zo zmluvy medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a nahradiť ich skutočnou rovnováhou a zaviesť s nimi rovnosť medzi účastníkmi právneho vzťahu.

Z § 17 ZZŠ nevyplýva zákaz skúmania kauzálnych námietok ex offa, takže toto ustanovenie pripúšťa i taký výklad, že ich skúmať možno. Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálne vzťahy, na ktorých krytie je zmenka určená. Čl. 7 ods. 3 nariadenia naopak hovorí, že súd v prípade pasivity žalovaného len „vydá rozsudok“, nehovorí, že žalobe musí vyhovieť.

Z uvedeného plynie, že nič nebráni súdu (a judikatúra SD EÚ to naopak vyžaduje), aby ex offa skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

Preto ani proces podľa nariadenia nie je vylúčený z pôsobnosti judikátov súdneho dvora a ex offa súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok. Inak by išlo celkom iste o konštrukciu s cieľom obísť princípy unijného práva a o obohacovanie sa na úkor iného s popieraním vlastných princípov únie. Zmenka je osobitne náročná na formality a aj v zmenkových právnych veciach je dôležité zaoberať sa ex offa neprijateľnosťou zmluvných podmienok podľa zmluvy, ktorú zmenka zabezpečuje. V ústavnej rovine bolo prízvukované, že prepätý formalizmus sa rovná sofistikovanému odňatiu spravodlivosti (porovnaj nález Ústavného soudu ČR sp. zn. II. ÚS 222/07).

Najvyšší súd SR opakovane skonštatoval, že v spotrebiteľských veciach princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (právo patrí bdelym) v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 61/2012). Zo zmluvy o úvere uzavretej spoločnosťou Pohotovosť a odporcom dňa 30.07.2009 mal súd nepochybne preukázané, že táto neobsahuje obligatórne údaje, ktoré vyžaduje ustanovenie § 4 ods. 2 ZoSÚ, t.j. údaj o konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru (písm. g/), ročnú

úrokovú sadzbu (písm. g/), výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (písm. i/), ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom (písm. j/), priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladom (písm. k/).

Absenciu týchto údajov zákon o spotrebiteľských úveroch v § 4 ods. 3 sankcionuje tým, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Navrhovateľ je po spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. nástupcom práv zo zmenky. Na navrhovateľa dopadajú všetky dôsledky nečestného konania vrátane toho, že musí počítať s odmietnutím súdnej ochrany. Súdna ochrana sa principiálne neposkytuje osobe konajúcej so zlým úmyslom. Súd chráni vzťahy založené na dobromyseľnosti a čestnosti. Dobromyseľnosť je vylúčená pri návrhoch, v ktorých osoba musela pri elementárnej opatrnosti zistiť, že sú založené na nečestnosti.

Kódex o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 250/2007 Z. z.) zakotvil definíciu konania v rozpore s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8). Konanie v rozpore s čestnou obchodnou praxou je teda nielen konaním proti dobrým mravom, ale explicitne proti zákonu.

Pokiaľ ide o zmenkové úroky vo výške 0,25 % denne, t.j. 91,25 % ročne, ktoré síce boli navrhovateľom čiastočne vzaté späť do výšky 0,06 % denne, boli rozhodnutiami mnohých súdov (najmä v exekučných veciach vzhľadom na skutočnosť, že pôvodný zmenky si exekučné tituly od určitého času zabezpečoval mimo všeobecných súdov, najmä prostredníctvom notárskych zápisníc a neskôr rozhodcovských rozsudkov) posúdené ako rozporné s dobrými mravmi (tieto pritom pôvodne boli uplatňované a v zmluvách upravené ako úroky z omeškania, teda ako sankcia za nespĺcanie úveru a až od doby využívania zabezpečovacích zmienok boli tieto priamo do zmenky predtlačené ako zmenkový úrok). Súd sa stotožňuje s tým, že výška požadovaných zmenkových úrokov je v rozpore s dobrými mravmi, keďže ide ročne o sankciu dosahujúcu takmer výšku poskytnutej, resp. dlžnej sumy. Toto konanie pôvodného veriteľa a následne navrhovateľa ako jeho nástupcu je nutné vyhodnotiť ako odporujúce dobrým mravom.

Zdá sa, že navrhovateľ očakával, že v predmetnej veci bez ďalšieho budú uznané nároky, pritom dobre mohol vedieť, že tieto nároky boli v skoršom období odmietnuté pre rozpor s pravidlami verejného poriadku.

Smernica 2005/29 o nekalých obchodných praktikách výslovne reguluje pôsobenie aj na vzťahy po zániku zmluvy. Podľa článku 3.1 táto smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú ustanovené v článku 5, pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu. Účelom tejto smernice je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a dosiahnuť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa aproximáciou zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o nekalých obchodných praktikách poškodzujúcich ekonomické záujmy spotrebiteľov.

Za nekalú obchodnú praktiku sa považuje konanie veriteľa vrátane jeho nástupcu, aby vykonal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, pretože sa tak koná bez odbornej starostlivosti na strane dodávateľa a spotrebiteľ môže urobiť ekonomické rozhodnutie smerujúce k vykonaniu takéhoto plnenia (§ 7 a násl. ZOS).

Nekalú obchodnú praktiku tejto povahy napĺňa práve navrhovateľ. Zmenkový úrok má sankčnú povahu, pretože je priamo spojený s nedodržaním povinnosti plniť aj po splatnosti pohľadávky. Aby sa tento úrok mohol podradiť pod inštitút neprimeranej sankcie ako neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej v čiernom zozname (§ 53 ods.4 písm. k/Obč. zák., postačí, že má čo len čiastočne sankčnú povahu. Zmluvná pokuta je úplne netransparentná. Postačí akékoľvek drobné porušenie menej závažnej povinnosti a spotrebiteľovi sa o cca o jednu polovicu zvyšuje dlh. Celkom zjavne ide o netransparentnú neprijateľnú sankciu.

Navrhovateľ uplatňuje aj poplatok za úver, ktorý je ďalšou netransparentnou klauzulou. Nič na tom nemení fakt, že ide o hlavný predmet plnenia, keďže jednak je neprimerane vysoký a jednak je netransparentný (neuzavretý okruh administrácie, porov. tiež C-134/13 Volksbank).

Na dosiahnutie týchto plnení sa dojednal neprijateľný rozhodcovský proces a zmenka, ktorú vyplnil čo do istiny dodávateľ už v čase vzniku úverovej zmluvy s podstatným navýšením oproti dlhu (úver 700 Eur, na zmenke vyplnená suma 1 390,57 eur). Súd aj vo vzťahu k samotnej istine považuje konanie veriteľa za nečestné a sledujúce získanie neoprávneného obohatenia na úkor iného už od samého začiatku právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla.

Konanie pôvodného veriteľa odporuje fundamentálnym hodnotovým pravidlám, vyžadovaných väčšinou spoločnosti a v demokratickej spoločnosti nemôže požívať ochranu (§ 3 Obč. zák., porov. BECK). To platí aj pre navrhovateľa, na ktorého boli práva zo zmenky postúpené.

Navrhovateľ pri tisícoch postúpení si musel byť dobre vedomý, že ide v skutočnosti o zmenkových dlžníkov ako spotrebiteľov, na ktorých dopadá osobitná ochrana (§ 52 a násl. OZ) a ktorých postavenie nie je možné nijako zhoršovať oproti postaveniu, ktoré garantuje Občiansky zákonník (§ 54 ods.1 OZ). Zmenky indosované na žalobcu majú priamy odkaz na úverové zmluvy, osobné prepojenie cez rovnakého zástupcu (Fridrich Paľko) a navrhovateľovi postačovalo vynaložiť minimálne úsilie, aby zistil spotrebiteľskú povahu úverovej zmluvy a jej zabezpečenie zmenkou.

Ďalej sa súd zaoberal otázkou dohody o vypĺňovacom práve zmenky, ktorá bola uvedená vo VÚP, teda vo formulári, ktorý spracoval právny predchodca navrhovateľa a odporca nemal možnosť ich ovplyvniť. Súd má za to, že táto podmienka nebola individuálne dohodnutá a nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa práve pre nezohľadnenie práv spotrebiteľa a umožnenie vymáhať plnenia, ktoré sú v rozpore so zákonom. Uvedená zmluvná podmienka je neplatná s poukazom na § 53 ods. 5 Obč. zák..

Ak je neplatná dohoda o vypĺňovacom práve blankozmenky, neplatná je aj samotná zmenka. Takýto právny záver vyslovil NS SR v rozsudku sp. zn. 4Obo 161/2007 zo dňa 06.05.2008 podľa ktorého z neplatnej úverovej zmluvy nemohlo žalobcovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky a neplatnosť úverovej zmluvy vyvodil z nerovnosti podmienok účastníkov zmluvy v dôsledku neprimerane vysokého poplatku za spracovanie a vedenie úveru, v dôsledku čoho považoval zmluvu za priečiacu sa dobrým mravom a zásadám poctivého obchodného styku.

Dohodu o vypĺňovacom práve blankozmenky a tým aj samotnú zmenku možno považovať za neplatnú aj pre obchádzanie zákona. V danom prípade vystavením zmenky sa právny predchodca navrhovateľa snažil vyhnúť posudzovaniu platnosti úverovej zmluvy a aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch, dôsledkom čoho by odporca mal vrátiť len sumu poskytnutého úveru pre nedodržanie obligatórných náležitostí zmluvy o spotrebiteľských úveroch. Súd má za to, že za takýchto okolností podľa § 3 ods. 1 Obč. zák. sa veriteľovi súdna ochrana nemá poskytnúť, pretože po práve má byť zmenka v moci druhej strany sporu.

Vzhľadom na skutočnosť, že súd dohodu o vypĺňovacom práve zmenky vyhodnotil za neprijateľnú podmienku s poukazom na ustanovenie § 53 ods.1 Obč. zák., ide o dojednanie neplatné v súlade podľa § 53 ods.5 Obč. zák., v prípade ak je neplatná dohoda o vypĺňovacom práve zmenky, je neplatná aj samotná zmenka preto súd návrh ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa článku 16 nariadenia, podľa ktorého trovy konania znáša strana, ktorá nemala v konaní úspech.

Odporkyňa mala v konaní plný úspech, preto má právo na náhradu trov konania, odporkyňa si však toto právo neuplatnila, z obsahu spisu nevyplýva aby jej nejaké trovy vznikli, preto súd vyslovil, že jej právo na náhradu trov konania nepatrí.

Trovy konania patria aj vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na podporu odporcu, ktorý si však právo na náhradu trov konania taktiež neuplatnil, z obsahu spisu nevyplýva aby mu nejaké trovy vznikli, preto aj vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi súd vyslovil, že mu právo na náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva

do 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 O.s.p., skutočností alebo dôkazov, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Ustanovenie § 205a ods. 1 O.s.p. sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2 O.s.p.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).